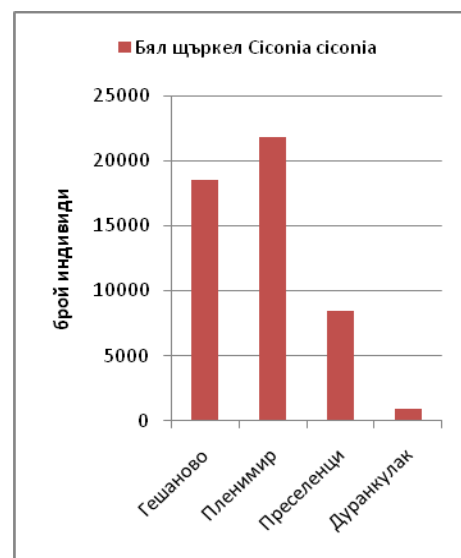
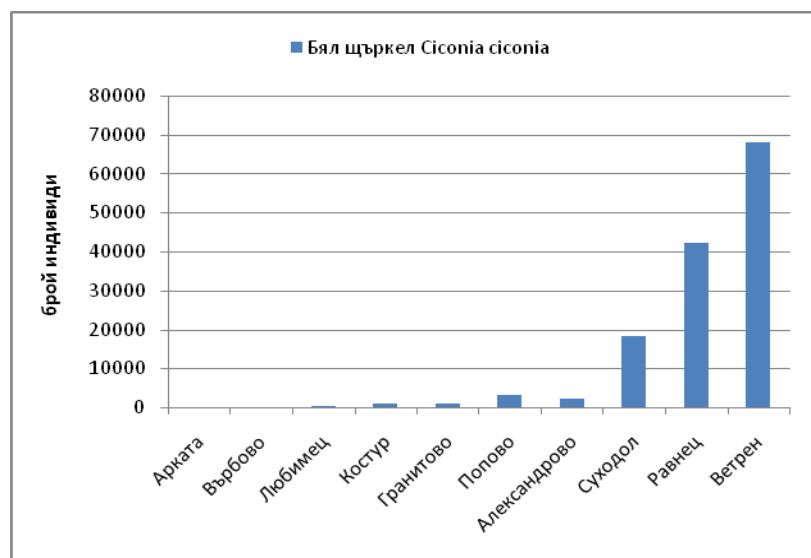

Бял щъркел *Ciconia ciconia*

Визуално проучване на дневната миграция

Численост и фронт на миграцията през Южна България и Добруджа

По време на пролетната миграция 2012 г. през Южна България са установени да прелитат 137410 индивида. Това представлява 29% от прелитащата популация на вида по западно-черноморския прелетен път Виа Понтика. В Добруджа на наблюдателните точки са регистрирани 49694 индивида. В Южна България основната част от мигриращите щъркели са преминали през Бургаския регион в най-източната част от проучвания район. Най-голям брой щъркели са преминали при наблюдателна точка Ветрен – 68811 индивида. Все пак на наблюдателните точки във вътрешността на страната също са преминали относително голям брой щъркели, като при Попово са преминали 3177 индивида. Най-малко щъркели са преминали през наблюдателната точка Арката – 69 птици. На практика на запад пролетната миграция на белия щъркел се простира до Сакар и поречието на река Марица. В Добруджа интензивна миграция е наблюдавана и на двете наблюдателни точки в Западна и Централна Добруджа, както и на временната наблюдателна точка, през която краткия период на проучване са преминали 8485 индивида. Най-голям брой щъркели са преминали през наблюдателната точка при Пленимир – 21768 индивида. В района на наблюдателната точка Дуранкулак се прелетели 928 бели щъркели. Това показва, че миграцията на белия щъркел е интензивна в цяла Добруджа, като намалява само в най-източната част от Добруджа.

А/ Южна България

Б/ Добруджа

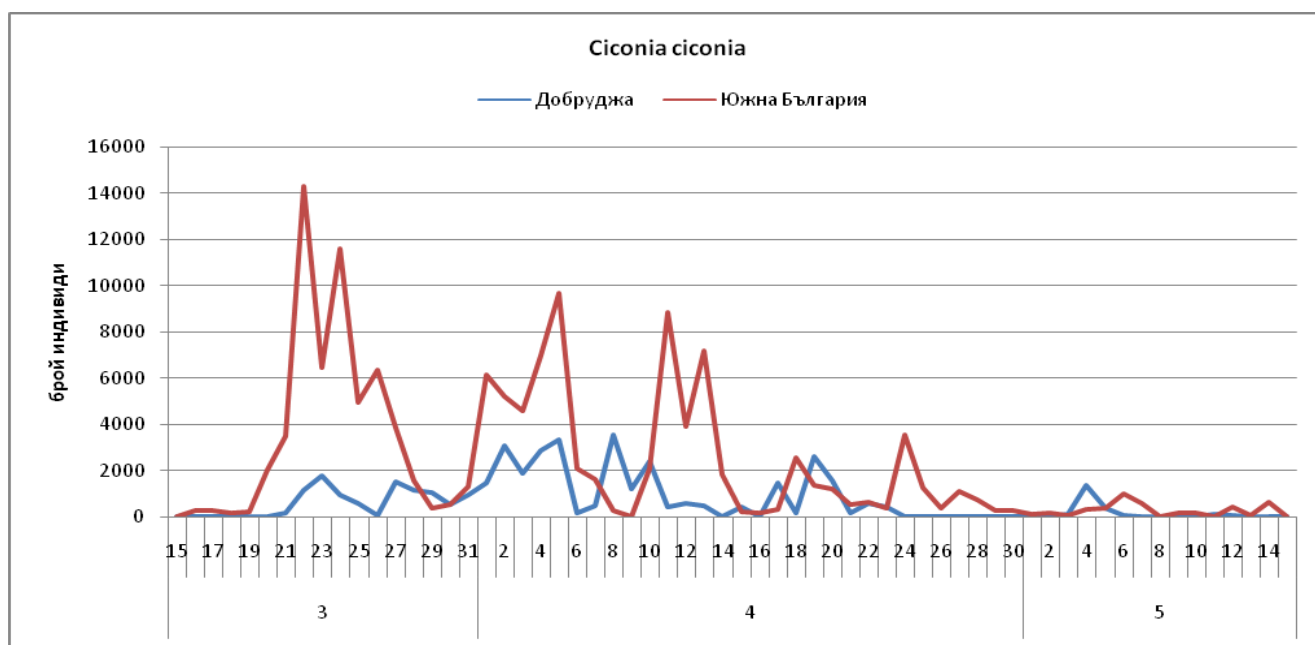
Фигура 22. Фронт на миграцията на белия щъркел през пролетта на 2012 г.

Интензивност и динамика на прелета на вида в периода на изследването

Сезонна динамика

Основната част от белите щъркели са преминали над района на проучване през април – 75159 индивида в Южна България и 29206 в Добруджа. През март са преминали 57632 индивида през Южна България и 9939 индивида в Добруджа. Най-рано бели щъркели са регистрирани на наблюдателните точки Суходол (208 индивида) и Попово (33 индивида) на 16.3.2012 г. На 17.3.2012 г. са регистрирани и първите щъркели на наблюдателните точки в Добруджа – 20 птици при Гешаново. Трябва да се

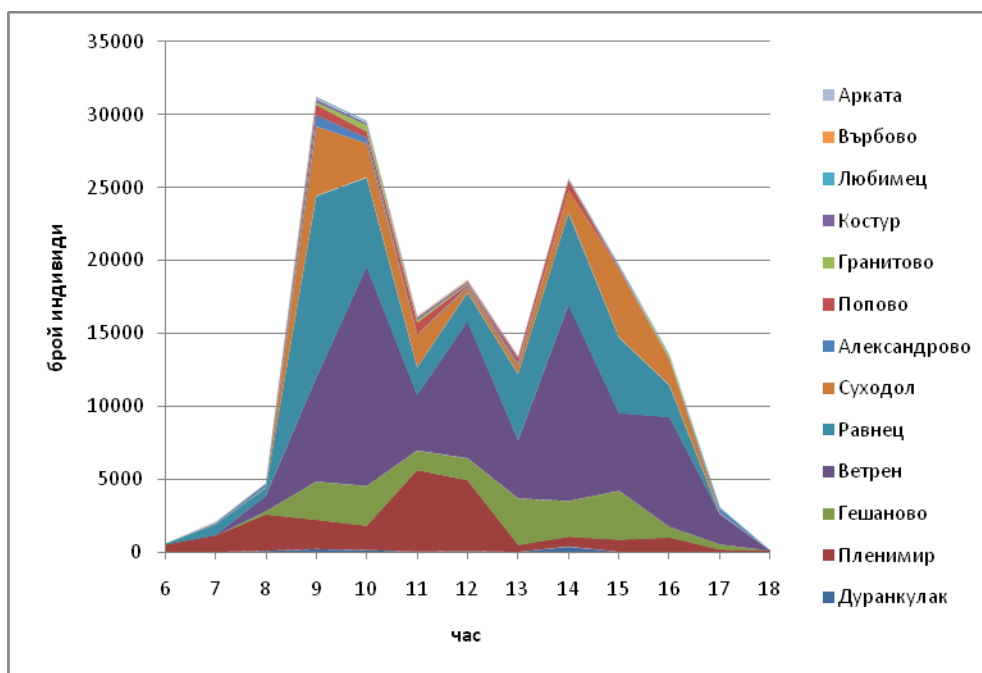
отбележи, че до началото на март в цяла България имаше снегове и сериозна зима, а на 15 март, когато започнаха наблюденията валеше сняг. Най-късно мигриращи бели щъркели са наблюдавани на 15.5.2012 г. – 2 индивида при Равнец. В Южна България най-интензивна миграция на бели щъркели е наблюдавана през втората половина на март с максимална дневна численост общо на всички наблюдателни точки 14304 индивида на 22.3.2012 г. (фиг. 23). По-малки пикове са установени на 5.4.2012 г. – 9692 индивида и на 11.4.2012 г. – 8844 индивида. В Добруджа регистрираните птици са прелетели значително по-равномерно от последната десетдневка на март до средата на април. Най-интензивна миграция е установена в началото на април с максимална дневна численост от 3541 индивида на 8.4.2012 г. Максимален брой птици прелетели над отделна наблюдателна точка е регистриран при Ветрен на 5.4.2012 г. – 9398 индивида. Важно е да се отбележи, че макар основната част от белите щъркели са прелетели над страната до последната десетдневка на април, многочислени ята са наблюдавани почти до средата на май. На 14.5.2012 г. 420 птици са прелетели над наблюдателната точка при Гранитово. Във вътрешността на страната (между Александрово и Арката в Южна България) се очертават ясно два периода с интензивен прелет на бели щъркели – второто половина на март и последните дни на април - началото на май. Най-много птици за един ден на наблюдателна точка в тази част на страната се регистрирани на 27.3.2012 г. на наблюдателните точки Александрово (1011 индивида) и Попово (930 индивида). Може да се заключи, че през пролетта интензивната миграция на белия щъркел продължава през по-дълъг период отколкото есента – около месец, до 40 дни, докато през есента интензивната миграция не продължава повече от месец.

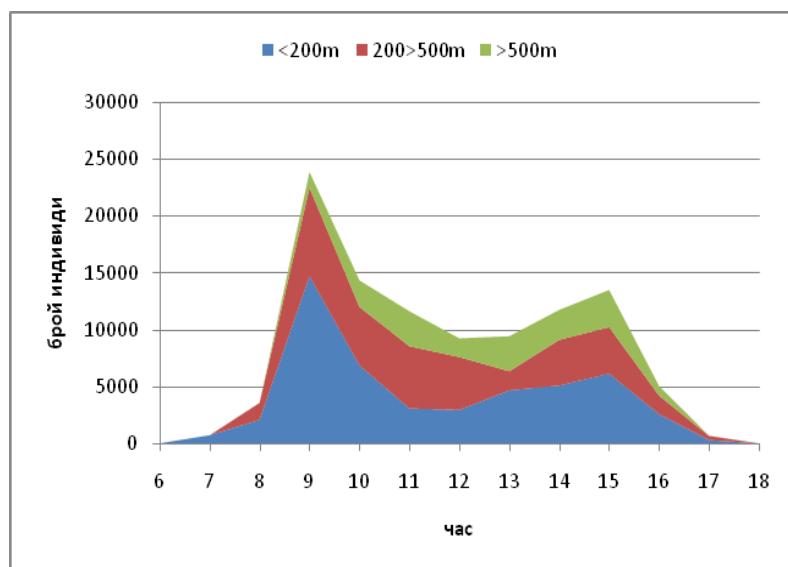
Фигура 23. Сезонна динамика на прелета на белия щъркел през пролетта на 2012 г.

Дневна динамика

На базата на наблюденията на белия щъркел на всички 13 постоянни наблюдателни точки може да се заключи, че най-голям брой птици прелитат изследвания район на Южна България в сутрешните часове между 8 и 11 ч. и в следобедните часове между 14 и 16 ч., като в местата с интензивен прелет, голямо брой птици са прелитали и в обедните часове (фигура 24). В Добруджа най-голям брой птици са регистрирани в часовете между 11 и 13 ч в централна Добруджа и в следобедните часове от 13 до 16 ч в Западна Добруджа. В сутрешните часове от 8 до 11 ч също е наблюдаван относително интензивен прелет.

Фигура 24. Дневна динамика на прелета на белия щъркел през пролетта на 2012 г.

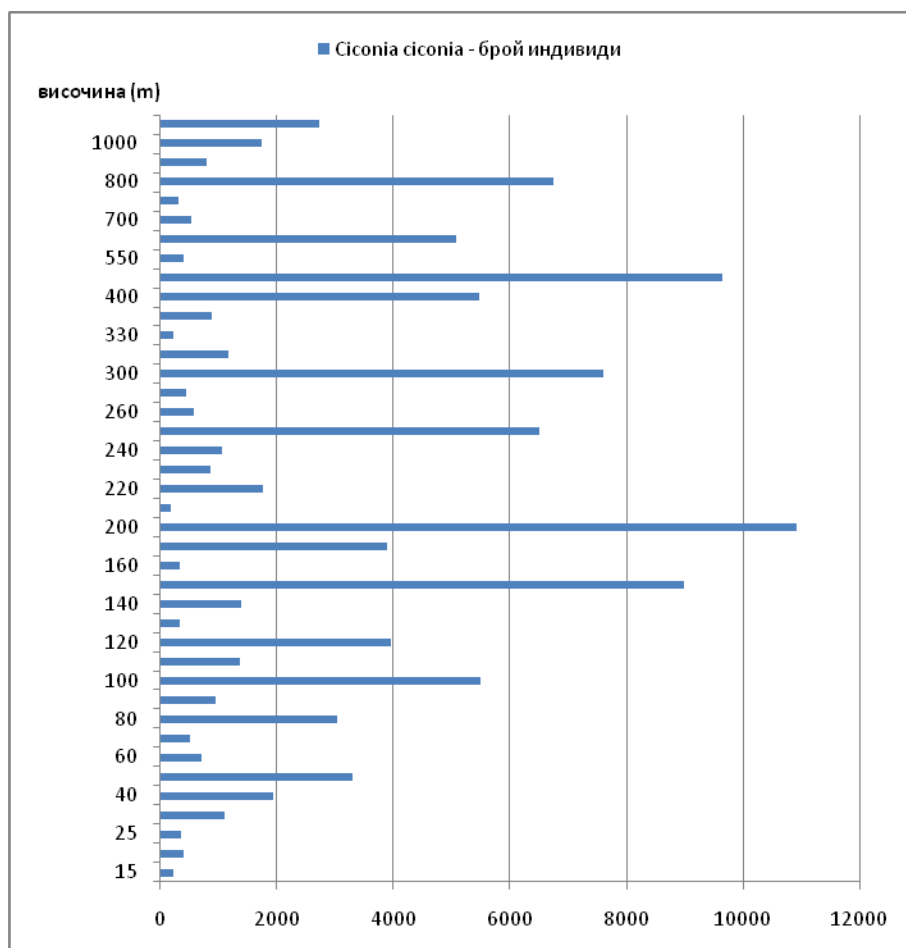

Основната част от щъркелите през пролетта прелитат на височина под 200 м през целия ден с изключение на обедните часове между 11 и 13 ч, когато по-голям брой птици прелитат на височина между 200 и 500 м. в обедните и следобедните часове са регистрирани и ята, които летят на височина над 500 м. (фиг. 25).

Фигура 25. Връзка между дневната динамика на прелета на белия щъркел и височината на полета по време на пролетна миграция 2012 г.

Височинно разпределение на прелитащите реещи птици

По време на пролетната миграция 2012 г. в Южна България и Добруджа белите щъркели са наблюдавани да прелитат на височина от 15 м. до 1200 м, като най-много птици прелитат на височина около 150 м и 200 м. (фигура 26). На практика 18% от белите щъркели са прелетели на височина над 500 м, 35% - на височина между 200 и 500 м и 47% - на височина под 200 м.

Фигура 26. Височина на полета при белия щъркел по време на пролетната миграция 2012 г.

Миграционни потоци

Основното направление на прелитащите бели щъркели по време на пролетната миграция 2012 г. на всички наблюдателни точки е юг – север, независимо от местоположението им.

Използване на района за стационаране и нощуване от реещи птици

Основните нощувки на бели щъркели, установени по време на полевите проучвания на пролетната миграция през 2012 г. са в района на село Генерал Колево в защитена зона „Чаиря“, в района на наблюдателната точка Гешаново, Ветрен, Равнец, Суходол и Александрово, както и в района на Сакар запад-северозапад от наблюдателната точка при Костур.